

Biskop Atle Sommerfeldt:

Herre over dødens makt!

«Det var uunngåelig: Lukten av bitre mandler minnet ham alltid om ulykkelig kjærlighet.» Slik er åpningssetningen i Gabriel Garcia Marques sin store roman «Kjærlighet i koleraens tid». Det er fortellingen om hvordan kjærligheten overlever motstand og får sin oppfyllelse etter mange tiår på en elvebåt, mens koleraens gule flagg vaier på elvebredden og varsler om katastrofen i landsbyen.

Rett før påske kom FNs Klimapanel med en ny rapport som varsler om en fremtid der mennesker på flukt fra ulevelige klimaforhold blir hverdagen. Tørke og flom, sykdom og matmangel, ekstremvær og katastrofer er fremtiden vi blir konfrontert med når klimaendringene om noen få tiår slår til for fullt. Det er «koleraens tid» vi kan forvente– både bokstavelig og som uttrykk for en tid der naturen truer menneskenes liv og hverdag. Vi trenger heller ikke andre stemmer enn denne ene fra FNs klimapanel for å bli ristet ut av vår forestilling om at andre menneskers lidelse ikke har noe med meg og oss å gjøre. Det er ingen tvil om at vårt overforbruk av fossil energi leder andre mennesker inn i fortvilelse og flukt.

Påskens budskap til oss er at Guds kjærlighet ikke lar seg overvinne av døden. Påsken er fortellingen om at Gud har medfølelse med oss når vi blir utsatt for naturens og andre menneskers overgrep og trusler. Påsken er fortellingen om hvordan Gud selv tar på seg straffen for all den smerte vi har påført og påfører mennesker og natur, fanget i vår egen likegyldighet, kynisme og apati.

I noen fortattede dager i Jerusalem for snart 2000 år siden utfoldet menneskehetens grunnleggende drama seg rundt en person – Jesus fra Nasaret. Fortellingen om hans død sammen med andre ugjerningsmenn, er langfredagens fokus. Kirken forkynner at i langfredagens mørke samles all menneskelig lidelse, dødsangst, skyld og skam i den korsfestede. Selv depresjonens opplevelse av gudsforlatthet og absolutt ensomhet finnes i langfredagens hendelser. Nettopp i Jesu korsfestelse gir Gud oss svaret på Jesu desperate rop om hvorfor Gud har forlatt ham der han pines i hjel på korset. Gud forlater ikke den lidende, men er selv i lidelsen og smerten. Det gir oss alle mulighet til å legge fra oss alt vårt i trygghet for at Gud selv har vært i den mørkeste menneskelige erfaring og aldri vil slippe oss.

Dette stoler vi på fordi kvinnene fant graven var tom og at disiplene møtte Jesus som oppstanden. Det er troverdigheten i disse fortellingene som gjør at påskebegivenhetene i Jerusalem den gangen er gjenfortalt i 2000 år og feires hver eneste søndag i kirker over hele verden. Dødens virkelighet var brutal for de som hadde satset livet sitt på Jesus, men oppstandelsens virkelighet la et bærekraftig grunnlag for håpet om at Gud seirer over døden. Møtene med den oppstandne Jesus Kristus ga dem frimodighet til å tro at Gud ikke satt tilbakelent i en majestetisk himmel utenfor menneskenes virkelighet, men ville fortsette å være involvert i livene til menneskene i kampen mot alt som ødelegger livet.

Bibelen forteller oss at Gud er kjærlighet. Midt i koleraen og klimaendringenes tid kommer han til oss fra fremtiden og forsikrer oss om at Guds kjærlighet er sterkere enn døden. Det er ingen grunn til å fortvile og bli handlingslammet. Gud «blunder ikke og sover ikke» (Sal 121,4), og inviterer oss til å kjempe sammen med seg mot alt som truer og ødelegger mennesker og skaperverk. Guds engasjement for å føre oss mennesker gjennom døden og inn til livet på tross av vårt ansvar for klimaødeleggelser og fattigdom, vet vi er der fordi Jesus inkluderte oss alle i sin kamp og sin seier.

Vår kjærlighet kan ikke overvinne døden, men vår kjærlighet kan være tegn på kjærlighet for dem som i vår tid opplever at de lever i «koleraens tid». Slik lar vi påskens seier få en gjenglans i vår verden.

For Guds kjærlighet gir oss håp om seier i møtet med døden. Derfor kan vi synge med full styrke «Deg være ære, Herre over dødens makt!».